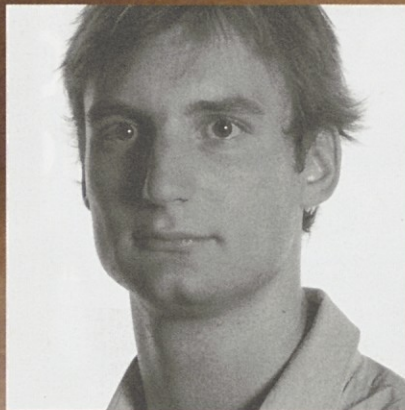

Olmo Omerzu

Drugo dejanje

NINA CVAR

Ste absolvent filmske režije na ugledni praški šoli FAMU. Kako to, da ste se odločili za študij prav na tej izobraževalni ustanovi?

FAMU je dobra šola in je ena izmed redkih v Evropi, kjer tujcu, če naredi sprejemne izpite, ni treba plačati šolnine. Filmske šole so sicer znane po astronomskih šolninah. Državo precej stanejo, sploh če so vsaj količkaj resne, da se za vajo snema na filmski trak. Kar danes ni več tako zelo samoumevno. Pogosto zasledimo krilatice o tem, da je filmski material preteklost, da je prihodnost v novih digitalnih tehnologijah. Na ta račun države nižajo šolam prispevke. Spet pod pretvezo že ponarodele izjave, da je pomembna ideja, zgodba – kaj poveš – in ne forma – kako in na kakšen način pripoveduješ ... Po tej logiki ne potrebujemo filmskih šol. Mislim, da je za filmsko šolo zelo pomembno, da vsebuje vse smeri študija. Uspešna filmska industrija je lahko le tista, ki ima dovolj strokovno izobraženih ljudi. Slovenski filmski prostor pa je bil vedno odvisen od ljudi, ki so prišli iz tujine – od režiserjev, kamermanov, montažerjev, oblikovalcev zvoka ... In velika večina jih je študirala prav na FAMU.

Kako kot absolvent razumete sam koncept režije?

Režijo, poleg znanja in obvladovanja filmske obrti, razumem predvsem kot sposobnost filmskega mišljenja. Režiser mora raziskovati filmski jezik, ki mu postaja lasten, oseben, specifičen. Režiser je v nenehnem dialogu s sabo, le tako se lahko resnično približa gledalcu. V tem pogledu je film najbližje poeziji in režiser zavzema pozicijo pesnika. Roberto Juarroz nekje govori o idejah nujnosti in intenzivnosti v poeziji in pravi, da je najvažnejše, da so pogoji za rojstvo pesmi pri tistem, ki jo ustvarja, v stanju nujnosti. Na to navezuje, da je beseda, ki bi jo morali za zmeraj odstraniti "produkcija", ker pesem ni predmet konzumacije. To se zdi v kontekstu filma nekoliko absurdno, a vseeno drži.

Filmi, ki so resnično spreminjali govorico, so se vedno izmikali iz »sredine«. V filmih Cassavetes, Eustacha, Chytilove je intenzivnost ves čas povezana z nujnostjo.

Za Drugo dejanje (Druhé dejství) ste že prejeli nekaj nagrad. Kakšna je bila geneza tega projekta?

Drugo dejanje je zaključni film tretjega letnika in prve stopnje študija, na FAMU torej prvi večji projekt, ki se ga loteva režiser. Že od vsega začetka sem glede na scenarij vedel, da bo film daljši, kot dovoljujejo predpisi in sredstva. Da bi film lahko posneli, smo nabirali ostanke filmskega materiala, ki je ostal po snemanjih različnih holivudskih produkcij v Pragi in tako privarčevali denar za razvijanje. Na kovinskih škatlah z materialom je pisalo Roman Polanski *Oliver Twist*, Guillermo del Toro *Blade II* ... Film gre novembra skupaj s kratkim filmom Zuzane Špidlove na distribucijsko pot po čeških kinematografih. *Drugo dejanje* je sicer navdihnila kratka zgodba Cesareja Paveseja. S scenaristom Brunom Hájekom sva se odločila, da bo glavni lik po poklicu prevajalec, in v okvir zgodbe dodala motiv nedokončanega prevoda knjige, romana, ki se potem v filmu zrcali na različne načine. Rad imam, da je zgodba v filmu pomaknjena v ozadje in da se bistveno razvija skozi motive, ki se kopičijo, ponavljajo in ustvarjajo dinamiko filma. Tako se pozornost odvrne od zgodbe in se osredotoči na ljudi v filmu.

Kakšni so vaši načrti za prihodnost?

Po motivih literature Itala Sveva pripravljam scenarij za celovečerni film z naslovom *Senilnost*.